

Met de groene hovenier meer betrokkenheid en minder kosten

MARJAN DEURLLOO

Veel scholen denken dat een groen schoolplein heel veel geld kost. Dat klopt als je je niet goed voorbereidt en alles uitbesteedt. Het kan ook anders. Als je als team enthousiast bent, weet waarom je het wilt en er een paar goede trekkers zijn, hoeft het niet meer te kosten dan twee of drie nieuwe speeltoestellen. Bijkomend voordeel: langzame groei en meer betrokkenheid.

Acht jaar geleden was ik moeder op een basisschool. Mijn kinderen hadden een heerlijke kleutertijd achter de rug. Wat daaraan bijdroeg, was dat ze elke dag minstens een uur buiten mochten spelen in een groene oase: de kleutertuin. Weer of geen weer. De tuin is niet groot, maar voelt heel veilig en knus; het is een binnentuin. Naast de gebruikelijke zandbak en twee speeltoestellen, is er ook een stuk gras, waar ze lekker kunnen rolleballen. Er zijn mooie borders met lekker smakende en geurende planten, een enorme kronkelwilg die als een herder over de kinderen waakt, veel struiken die samen heel lang bloeien, hagen om de ruimte in te delen, maar waar je ook lekker langs kan hollen of achter verstopten, of zelfs in kan klimmen! Uit de regenton mogen ze water tappen. Vermengd met zand geeft dat oneindige mogelijkheden. Natuurlijk is er een wilgenhut, voor de fantasieverhalen. Maar ook met de vele stammetjes en takken die in de tuin liggen, verzinnen de kinderen hele verhalen. Als moeder, en met mijn ervaring als NME'er / landschapsecoloog hielp ik mee met het onderhoud

en de doorontwikkeling van de tuin. Hartstikke leuk. Toen moesten mijn kinderen verhuizen naar het grote plein. Wat een overgang! Groot, leeg, kaal. Grote, rennende kinderen die je overhoop lopen. Vooral mijn oudste dochter heeft een paar maanden moeten wennen voor ze zich thuis voelde in die grote, lege, grijze, stenen ruimte.

ER WAS NATUURLIJK GEEN GELD....

Ik ga hier nu geen betoog houden waarom groen zo goed is voor kinderen. Dat doen anderen al in deze Zorg Primair en op de website van Springzaad. Er zijn diverse onderzoeken wereldwijd gedaan, die

hebben aangetoond dat spelen in en met het groen een voorwaarde is voor een gezonde ontwikkeling van kinderen. Maar toen ik dit allemaal nog niet wist, acht jaar geleden, voelde ik intuïtief aan en was ik er zeker van dat als er dan geen groen in de buurt was, ik het groen naar mijn kinderen moest brengen. En het schoolplein, de plek waar ze iedere dag spelen, is daar een fantastische plek voor. Dus ging ik aan de slag. Ik kreeg fiat van de directeur, organiseerde een werkgroepje om mij heen van leerkrachten en ouders en we maakten een plan van aanpak. Er was natuurlijk geen geld, maar met vertrouwen en enthousiasme kom je heel ver. Het was een geweldige ervaring. In 2,5 jaar tijd hebben ruim honderd ouders, een paar leerkrachten en de kinderen het plein omgetoverd in een avontuurlijk en natuurlijk speelplein. Inspiratie en kennis werden gezocht op andere groene plekken. Springzaad was een belangrijke infobron. Het geld werd stukje bij beetje verzameld. De kinderen hielpen mee door allerlei markten te organiseren en een sponsorloop te houden. Ook op het plein droegen ze hun steentje bij door tegels eruit te halen, zand en schors te kruien, te planten en gras te zaaien. Voor een aantal wat technische zaken - zoals het amfitheater, de heuvel en de wadi - werd een ecologisch hovenier ingehuurd. Hij vertelde de ouders wat ze moesten doen. Ik liep als een soort onderaannemer rond om te zorgen dat iedereen werk had. Het plein heeft op deze manier 'maar' 20.000 euro gekost, terwijl het bij uitbesteding richting de 90.000 zou gaan. De inzet van iedereen heeft het een heleboel betrokkenheid opgeleverd. Het ontwerp en de aanleg is echt van de school zelf, zowel van de kinderen, als de ouders en het team. Er wordt nooit gemopperd over viezigheid en veiligheid. Iedereen ziet en ervaart de meerwaarde.

HOE LEG JE EEN (SPEEL)LEER-LANDSCHAP AAN?

Met deze geweldige ervaring ben ik op dezelfde manier professioneel aan de slag gegaan: scholen helpen hun plein te vergroenen op een goedkope manier. Dit kan alleen maar bij scholen die écht willen. Die weten waarom ze dit willen. Ik ben in zo'n traject begeleider, ontwerper, hovenier, veiligheidsadviseur, pedagoog en ecooloog ineen. Samen met kinderen, leerkrachten en ouders bekijken wat de visie is van de school en dat vertalen

in een speelpleinlandschap. Dat vertalen in een flexibel ontwerp als leidraad. Er is geen bestek. Dat is niet nodig, want er is geen overdracht aan een ander. Een goed ontwerp is nodig om een organisch geheel te krijgen. Je merkt dat veel mensen nog denken in losse elementen. Maar je legt een landschap aan. Daarvoor moet je echt anders naar je omgeving kijken. Een landschap waarin beplanting, reliëf, ruimtelijke indeling, veranderbaarheid en (geen) zicht heel belangrijk is. Afhankelijk van wat de school zelf wil doen, lever ik meestal een planning en een materialenlijst aan. Dit heeft als groot voordeel dat ze zelf kunnen kijken waar ze hun spullen kunnen halen. Veel materialen kunnen via ouders, gemeente of bedrijven gratis of tegen sponsoring geleverd worden. Dat kan duizenden euro's schelen.

FLEXIBEL EN CREATIEF

Een ander groot voordeel van een flexibel ontwerp en open staan voor de mensen die meehelpen, is dat er ter plekke dingen veranderd kunnen worden. Zo wordt het nog meer iets van de school zelf. Hoe ga je om met de geleverde materialen? Soms is het niet helemaal wat je in je hoofd had. Het is belangrijk dan je flexibiliteit, creativiteit en luisterend oor in te zetten. Samen bedenken je wat nieuws. Jij als ontwerper/hovenier bent nodig vanwege de materialenkennis, kennis over veiligheid en pedagogische kennis. Jij moet ter plekke beslissen wat wel en niet kan, wat wel en niet 'mooi' is, wat wel en niet past bij het speelgedrag van de kinderen. Een ander voorbeeld van wat je niet helemaal in de hand hebt, is hoeveel mensen er zijn om te helpen en wat deze mensen kunnen. Soms zijn het er vier, soms zijn het er twintig. Ga er maar aan staan om twintig 'leken' een dag aan te sturen. Je moet overal tegelijk zijn. Op zo'n dag voel je de energie stromen. Door alles en iedereen. Samen maak je er wat moois van. Na zo'n werkdag zie ik alleen maar moeë, maar blij en tevreden gezichten, van leerkrachten, ouders en kinderen. Daar doe je het toch voor!

Bij **MARJAN DEURLLOO** horen de woorden 'speelnatuur en buurtgroen, ecologisch, sociaal en educatief' www.juffieintgroen.nl